

Årsberetning Rudersdal Museer 2020

2020 var på mange måder et år med forandringer på Rudersdal Museer. Covid19 besværliggjorde langtidspanlægning og krævede konstant tilpasning og justering af planer. Dét til trods ser vi tilbage på et år med spændende tilbud, nye løsninger og gode erfaringer.

Overordnet har Rudersdal Museer i 2020 haft fokus på:

- At udvikle Mothsgården til et hyggeligt sted i Søllerød med gode tilbud til børnefamilier
- At sikre flytningen af Vedbækfundene til et nyt museum i Vedbæk
- At være en god samarbejdspartner for foreninger og borgere

Mothsgården – børneoasen i Søllerød

I samarbejde med grundejerforeningen i Søllerød havde Rudersdal Museer et overvældende succesfuldt fastelavnsarrangement med over 300 deltagere. Liv og glade dage blev herefter afløst af nedlukning og stilhed. Da sommeren nærmede sig blev det igen muligt at åbne Mothsgården, og i samarbejde med et cafe-udvalg under grundejerforeningen etablerede museet en fredagscafé på Mothsgården 4 fredage hen over sommeren. Med hjælp fra statens støtteordninger blev det muligt at projektansætte en børneeventmager til at lave historierelaterede aktiviteter for børn hen over sommeren. Det blev en stor succes, der tydeliggjorde et behov for et sted, hvor familier mødes og børn leger. I efterårsferien blev der leget ”parforcejagt” i Mothsgårdens have og til jul lancerede Mothsgården ”Moths børneoase” på instagram. Når børnene ikke må komme til Mothsgården kommer Mothsgården til børnene på de sociale medier.

Særudstillinger

Mothsgårdens udstillingsplaner måtte, lige som alt andet, justeres og tilpasses COVID19-omstændighederne. Det betød, at den planlagte åbning af udstilling ”Fra brillantine til barbiegirl” måtte udskydes fra marts til september. Derfor fik udstillingen ikke lov til at stå så længe som først planlagt, for i slutningen af november måtte den vige pladsen for udstillingen ”Identitet, sårbarhed, forandring” som unge fra Ung i Rudersdal har lavet. ”Identitet, sårbarhed, forandring” måtte desværre lukke for offentligheden efter blot en uge da 2. nedlukningsbølge ramte museet. Udstillingen er siden blevet filmet i 3D og gjort tilgængelig på nettet, så man alligevel kan ”besøge” udstillingen.

De to udstillinger var ikke de eneste der blev ramt af nedlukning og restriktioner. Også markeringen af genforeningen og den dertil hørende plancheudstilling som de to frivillige, Jens Bruhn og Steffen Riis sammen med arkivet stod bag, har i meget begrænset omfang har været tilgængelig. Og samme skæbne ramte også samarbejdet med Rudersdal

Biblioteks afdeling i Nærum, hvor vi har skabt en lokalhistorisk udstillingsvæg. Der har været meget begrænset adgang til at se malerierne og læse historierne da biblioteket, lige som museet, har været lukket pga. covid19.

Samarbejde med biblioteket

Det lykkedes dog, med stærkt begrænset deltagerantal, at gennemføre den lokalhistoriske læseklub som bibliotek og museum samarbejder om. Her danner serien ”100 Danmarkshistorier” afsæt for oplæg om Rudersdals historie og er et forbilledligt samarbejde mellem to lokale kulturinstitutioner med stor værdi for Rudersdals borger.

Det digitale museum

I fraværet af muligheden for at mødes fysisk har de digitale mødeformer haft succes, og museet har med stor glæde deltaget i bibliotekets virtuelle arrangementer. I forbindelse med en livestreaming af Eske Willerslev indledte Anne Birgitte Gurlev med at fortælle om Vedbækfundene. Som alternativ til at fortælle historier inden for, udviklede museet en app med historier om steder i Rudersdal. App'en stiller historier til rådighed på en fleksibel måde og giver steder og byrum historisk dybde. Man kan f.eks. gå en kulturtur i Søllerød og læse om kro, slot, gadekær og Søllerøds første rådhus. Eller man kan finde steder, hvor 2. verdenskrig har sat sine spor i kommunen. Og hvis man er nysgerrig efter at kende historierne tæt på hvor man er, kan man bruge app'ens kort og finde områdets historier. Med app'en har man kommunens historie i lommen.

Museet ud ad huset

Ud fra samme princip om, at historien er en del af vores hverdagsliv – det er bare et spørgsmål om at få øje på den, udviklede Rudersdal Museer tre stjerneløb til skolerne. Et i Birkerød, et i Søllerød og et i Maglemosen. De kan hentes på museets hjemmeside og på Åben skole-portalen, og bruges i skolernes historieundervisning uden at museet stiller fagligt personale til rådighed. Skolerne tog godt i mod tilbuddene og stjerneløbene har været flittigt brugt. <https://www.skoletjenesten.dk/tilbud/stjerneloeb-i-soelleroed>

Vedbækfundene

Sideløbende med ovennævnte palette af historietilbud arbejder Rudersdal Museer intenst på at flytte vedbækfundene til et nyt museum. Arbejdet har flere fokus. Der skal rejses den fornødne finansiering, hvilket kræver fondsstøtte, der skal etableres en stærk og positiv relation til naboerne, og værdien af Vedbækfundene skal formidles.

I efteråret 2020 blev prospektet ”Nyt museum til Vedbækfundene...de første” færdigt. Prospektet beskriver rammerne for museet og analyserer projektets bæredygtighed,

herunder forretningsmodel og driftsøkonomi. Prospektet blev politisk behandlet i oktober 2020 med stor opbakning og begejstring. Som forberedelse til prospektet blev der udarbejdet en publikumsanalyse, der giver et billede af, hvordan det kommende museum kan nå målgrupperne.

Liv på museumsgrunden i Vedbæk

Det er vigtigt for Rudersdal Museer at skabe bred opmærksomhed på Vedbækfundenes potentiale, og i denne modningsfase er det nødvendigt at eksperimentere med forskellige formidlingsformer. Derfor udviklede Rudersdal Museer i samarbejde med Rollespilskompagniet rollespillet ”Mordet i Vedbæk” der udspillede sig i løbet af sommeren 2020 på den grund og i det område det nye museum skal opføres på. Rollespillet var målrettet børn og havde til formål at formidle et af de virkelige mysterier som forskere arbejder med, nemlig hvorfor et af fundene har en pilespids i halshvirvlen. Rollespillet aktiverede de deltagene børns nysgerrighed og fantasi til at reflektere over livet for 7000 år siden.

Vedbækfundene og videnskaben

I efteråret gennemførte Rudersdal Museer en foredragsrække over tre aftener med tre forskellige forskere, der på hver sit felt belyste jægerstenalderen og Vedbækfundene. Først gav Jesper Teilgaard en klimahistorisk vejrudsigt, herefter fortalte zoolog Kim Aaris-Sørensen om dyr og levevilkår i jægerstenalderen og til slut fortalte arkæolog Erik Brinch Petersen om selve udgravningen af Vedbækfundene som han var leder for i 1975. Formålet med foredragsrækken var at sætte Vedbækfundene ind i en større videnskabelig kontekst og ramme et voksent publikum. Foredragsrækkens 50 billetter blev hurtigt udsolgt.

Samarbejde med grundejerforeningen Vedbæk Park

Grundejerforeningerne i området omkring museumsgrunden i Vedbæk er betydningsfulde samarbejdspartner og de inddrages i udviklingen af det kommende museum. I september inviterede Rudersdal Museer de kommende naboer til et eksklusivt arrangement, hvor Kultur- og Fritidsudvalgets formand sammen med borgmesteren gav en status på projektet og naturvejleder Jes Aagaard fortalte om dyr og jagt i jægerstenalderen mens han flåede et råvildt, der siden blev stegt på bål.

Arkibas

Lokalhistorisk arkivs samling er registreret i Basis, der er et system, der ikke længere opdateres. Derfor, og fordi fordelene ved systemet Arkibas er så meget større, påbegyndte i 2020 arkivets IT-arkivar arbejdet med at konvertere data fra det ene system til det andet. Arkibas er også det system som Birkerød Lokal Arkiv og Museum bruger, hvilket

yderligere tilføjer fordele ved at konvertere til Arkibas, fordi de to arkiver derved lettere arbejder sammen og i fremtiden også deler abonnement til Arkibas. Konverteringen afsluttes i 2021 og herefter vil Lokalhistorisk arkivs samling være tilgængelig på siden Arkiv.dk. Dette vil ikke alene være en fordel for borgere med interesse for lokalhistorie, men også for Historisk Topografisk Selskab for Søllerødegnens projektgruppe, der med stor flid og dygtighed skriver artikler til Søllerøds årbog.

Samarbejde med lokalhistoriske foreninger

Desværre blev mange af årets planlagte arrangementer aflyst og initiativer til nye arrangementer har ikke været stærkt. Museet har traditionelt flere samarbejder med Historisk Topografis Selskab og Birkerød Lokalarkiv og Museum men i 2020 har det ikke været muligt at gennemføre nogle egentlige samarbejder. Bestyrelsesmøder har været aflyst, arbejds møder har været udskudt og tålmodighed har været påkrævet. Vi har med andre ord måtte tage en dag ad gangen. Dog, og meget glædeligt, er samarbejdet om Søllerødbogen ikke gået i stå. Det er endda lykket at få en unik aflevering af arkiv og genstande efter Mogens Peer Manthey-Wagner i forbindelse med udarbejdelsen af en artikel om samme til Søllerødbogen 2020. En anden glædelig historie er, at arkivet kunne hjælpe Jens Jacob Paludan med materiale til sin bog om Projekt Huset i Birkerød, der i 2021 har 50 års jubilæum. Bogen kommer til salg på Mothsgården i 2021.

Samarbejde om monumenter

Også samarbejdet med Historisk Topografis Selskab og Birkerød Lokalarkiv og Museum om kommunens monumenter har båret frugt. Portsøjlerne på Dronninggårds Allé er sat i stand og de manglende dele rekonstrueret. Og ved fælles hjælp er monumenterne tilset løbende.

Rudersdal Museer og turisterne

Intet er så skidt at det ikke er godt for noget. Udenrigsministeriets rejserestriktioner betød, at mange danskere holdt ferie i Danmark. Derfor eksperimenterede Rudersdal Museer med at gøre opmærksom på de mange gode oplevelser, der findes på og omkring museerne. Som et forsøg indledte Rudersdal Museer et samarbejde med Visit Nordsjælland, der inkluderede omtale på Visit Nordsjællands digitale kanaler samt en flyer med beskrivelser af oplevelser i Rudersdal. Med hjælp fra Rudersdal Museers brugerråd traf museet aftaler med forskellige lokale butikker, som gav museets gæster fordele ved fremvisning af entrebillet i sommerferien. Det gav god omtale for alle parter og museets gæster fik mere for pengene. Gode erfaringer at tage med ind i 2021!

Museumslovens fem søjler

I 2020 har Rudersdal Museers arbejde med de fem søjler set således ud:

Formidling

På Facebook

Under første corona nedlukning fra 11. marts til 2. juni 2020 udviklede museet konceptet ”Dagens Historie”. Under denne overskrift bragte Rudersdal Museer små historier fra Rudersdal. Som en del af serien kom ”Dagens monument”, der tilsvarende var små historier om kommunens monumenter. Dette gav adgang til kommunens historier trods et lukket museum.

Op til, og under, anden nedlukning fra 9. december lancerede Rudersdal Museer en julekalender fra arkivet, der også handlede om lokale historier med relation til højtiden. Julekalenderen blev også bragt på Frederiksborg Amtsavis’ hjemmeside, på deres Facebookside og i deres nyhedsbreve.

Instagramprofilen ”Moths børneoase” blev også udviklet som et formidlingstilbud og alternativ til at besøge museet. Den startede med 24 afsnit af fortællingen om Moth i december.

Formidling i tal:

Rundvisninger og foredrag for grupper på Rudersdal Museer: 19

Arrangementer uden for Rudersdal Museers matrikler: 12

Undervisning for grundskoleklasser: 49

Undervisning for daginstitutioner: 17

Udstillinger på Mothsgården: 4

Udstillinger på Vedbækfundene: 4

Udstillinger på Nærum Bibliotek: 2

Udstillinger i øvrigt: 1

Bevaring

Der er ikke sket ændringer i Rudersdal Museers bevaringsforhold i 2020. Samlingerne bliver kontinuerligt tilset af museets inspektører og Bevaringscenter Øst.

Forskning

Gransk er et online tidsskrift udgivet af Rudersdal Museer sammen med Museum Nordsjælland, Furesø Museer og Museerne Helsingør. Rudersdal Museer varetager redaktionssekretærfunktionen og i år bidrog vi også med artiklen ”Tjenere for den lidende menneskelighed” om massageeleverne fra Skodsborg Badesanatorium og deres konflikt med lægerne i begyndelsen af 1900-tallet. Tidsskriftet er fagfællebedømt og gratis tilgængelig på adressen Gransk.dk.

Indsamling og registrering

Rudersdal Museer har ikke i 2020 aktivt indsamlet genstande til samlingen, men har gennem passiv indsamling modtaget flere betydningsfulde afleveringer med relation nogle af de historiske personer, som vi allerede har en del viden om. Vi fik et rigtigt flot forgyldt ur i glasklokke, som har tilhørt familien Drewsen på Strandmøllen. Christian Drewsen var den sidste af Drewsen dynastiet, der havde drevet papirmøllen på Strandmøllen ved Mølleåens udløb siden 1718. Da Christian Drewsen døde i 1896 lukkede også Strandmøllen som papirfabrik. En anden vigtig genstand er en skibskiste, som har tilhørt kulgrosserer Alfred Christensen. Han var sømand fra Ærø, men han fik stor betydning udviklingen i Nærum ved at tage initiativ til Nærumbanen og udstykningen af den sydlige del af Nærum omkring år 1900. Endelig har Rudersdal Museer modtaget en del breve og andre genstande, der har tilhørt Mogens Peer Manthey-Wagner. Manthe-Wagner var født i Nærum men meldte sig til nazistisk krigstjeneste i Frikorps Danmark under 2. verdenskrig og faldt på østfronten i 1944

Brugere og aktiviteter

År	2017	2018	2019	2020
Antal udstillinger	7	9	8	11
Samlet besøgstal	12.173	16.555	14.430	9.662
Antal arrangementer udenfor museet	15	23	26	12
- antal deltagere	1.071	729	3.795	375
Antal arrangementer i museet	27	3	18	19
Undervisningsforløb og hold fra daginstitutioner	126	115	115	68
- antal deltagere i undervisningsforløb	2.381	2.984	2.278	1.416
Antal besøg på hjemmeside	20.146	13.741	16.862	27.433
- antal sidevisninger på hjemmeside	67.784	29.731	32.236	53.399
Antal følgere på Facebook			336	596
- antal interaktioner (likes mv.) på Facebook				8.779
App				262
Instagram				77
Byggesager og lokalplansforslag, nye byggesager 1)	406	431	298	208
- antal tilkendegivelser	64	21	12	25
- antal lokalplansbehandlinger	41	19	22	37

Anja Olsen
Museumschef